

Bükkszék Község Környezetállapot Jelentése

2021

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) rendelkezik az önkormányzatok környezet védelmét szolgáló feladatairól. A Kvtv. 12. § (3) bekezdése szerint az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni. A 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A Kvtv. a környezeti állapotértékelés pontos tartalmát nem szabályozza.

Bükkszék Község Önkormányzata a fentiek alapján elkészítette az alábbiak szerinti Környezetállapot Jelentését.

1. A környezet bemutatása

Elhelyezkedés, domborzat: Bükkszék Heves megye észak-nyugati részén, a Pétervásárai kistérségben, a Pétervásárai dombságon, Egertől 24 km-re fekvő település. A község a Mátra hegység Tóbérc nevű észak-keleti nyúlványának tövében, a Tarna folyótól keletre, dombos vidéken helyezkedik el. A Mátra-Bükk kiemelt üdülőterületén a település kedvező természeti, táji, klimatikus adottságokkal, gyógyvízzel, építészeti és néprajzi emlékekkel rendelkezik.

A község területe többnyire D-NY-i lejtésirányú hegyközi dombság, melyeket az É-D-i futású patakok szabdalnak fel. A település legmagasabb pontja a Kis-árnyék fölötti dombhát (375 m) a legmélyebb része a Tarna völgye a nyugati határban (164 m). Nagy kiterjedésű kondicionáló zöldfelületekkel rendelkező település, a Heves-Borsodi dombság déli lábánál, a Mátra északi előterében. Területe: 15,3 km².

Éghajlat: Bükkszék éghajlata mérsékeltén hűvös és mérsékeltén száraz. Az évi középhőmérséklet 11,4 Celsius fok körüli, az éves napfénytartam 2000 óra fölötti. A csapadékos napok száma 120 körüli, az éves csapadékmennyiség 600-650 mm között mozog.

Vízrajz, vízbázis: A település jellemző vízfolyása a Széki-patak, a Császárvölgyi-patakot is magába fogadja. A domborzat miatt a vízgyűjtő területéről gyorsan a település központjába zúdul a csapadék, az árvíz késleltetését a Kilászó-völgyi és a Császár-völgyi tározók szolgálják.

A település a 27/2004 (XII.25.) KvVM rendelet értelmében „fokozottan érzékeny” szennyeződés érzékenységi besorolású.

1937-től kőolajkutatások kezdődnek az ún. „Bükkszéki boltozaton”. A kitermelt olaj mennyisége nem volt jelentős, de ekkor fedezik fel a 39-40 fokos hévizet, mely minősített gyógyvíz. A SALVUS gyógyvízre 1939-ben kisebb fürdő létesült, majd az évtizedekig szezonálisan, strandfürdő formájában elérhető gyógyvízre egész évben látogatható gyógyfürdő létesült.

A Tarna-patak vízminőségére az ásványi eredetű szervesetlen szennyezések (sók) jellemzőek, melyek egyrészt a Bükkszéki Gyógyfürdő vizétől, másrészt a Recski Rézércbánya felszínre emelt vizeitől származnak.

Az önkormányzat tulajdonában állnak a Bükkszék külterületi 045/3 hrsz-ú ingatlanon lévő K-18, K-19, K-20 kataszteri számú figyelőkutak. A vízbázis és a tisztítómű a sekélymélységű termelő kutak határértéket meghaladó mangán-, szulfát-, nitrát- és összes keménység koncentrációja miatt 2011. május 25-től tartalék vízbázis szerepét tölti be. A kutak a vízellátó rendszerből kizárásra kerültek, Bükkszék település vízellátását a Bükkszenterzsébet-Sírok regionális ivóvíz távvezetékéről történő lecsatlakozással, a Lázberci Vízműben (III. sz. telep) termelt ivóvízzel biztosítja a víziközmű-szolgáltató ÉRV Zrt.

Talaj: Domináns talajtípus az agyagbemosódásos barna erdőtalaj. A település határában a köves és földes kopárok kiterjedése is jelentős. Az alapkőzet zömmel harmadkori és idősebb üledék, kisebb területen a köves földes kopárok alatt andezit, bazalt és riolit. A talaj agyagásvány összetétele a következő: közepes ellátottság illitből, szmektitkekből és vegyes rácsú ásványokból, kevés kaolinit, klorit, és vermikulit. Közepes víznyelésű és vízvezető képességű nagy vízraktározó képességű, jó víztartó talaj.

Botanika és állatvilág: A domináló művelési ág az erdő (567 ha, az összterület 37%-a), jelentős fekete fenyő állománnyal.

A Bükk és a Mátra vadföldekkel tarkított egybefüggő erdőtömbjei valamint a Heves-Borsodi-dombvidék meredek oldalakkal szabdalta tája ideális élőhelyet nyújt a hazai nagyvadfajok számára. A területen élő őshonos nagyvadfajaink közül legnagyobb számban a vaddisznó található meg, de kiemelkedő jelentőségűek a gímszarvas és őz állomány is.

Lakosság: A település lakossága 700 fő közelében van, 2020. évig évente kis mértékben csökkent, a 2021. január 1-jei lakosságszám alapján ismét növekszik.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
698 fő	699 fő	681 fő	675 fő	674 fő	664 fő	679 fő

Forrás: BM személyi adat- és lakcím nyilvántartása

A lakosság kevesebb, mint fele tartozik az aktív korúak közé, a lakosság közel egyharmada időskorúnak számít, közel 42%-a pedig 60 év feletti. Az öregedési index mindig 300% fölötti értéket mutat, azaz 1 fő 0-14 éves korú gyermekre legalább 3 fő 65 év feletti lakos jut. A település lakossága tehát kifejezetten elöregedettnek tekinthető, az index értékét tovább növeli a gyermekek folyamatosan alacsony száma.

A község zöldterületei: A település erdővel körülvett, melyből legjelentősebb a helyi védelemre javasolt Csoma-hegyi fenyves. A község idegenforgalmilag frekvenciált terület, mint ilyen, számos park és egyéb zöldfelület gazdagítja a közterületeket, és a magánkézben lévő ingatlanok is parkosítottak, mindössze néhány ingatlanon maradt meg a kertművelés.

2. Természet és tájvédelem

Bükkszék község területét sokféle táj- és természetvédelmi terület érinti. A község teljes közigazgatási területe tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület országos övezetébe tartozik, ezért fokozott körültekintéssel kell minden beavatkozást (építést és területhasználatot) megvalósítani a településen. A község területét érinti az országos ökológiai hálózat is. Az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai folyosó területei nem egybefüggően helyezkednek el. A magterület a település keleti határában valamint egy kis területrészen az északnyugati határ területén jelenik meg Tamalelesz közigazgatási határánál. Az ökológiai folyosó több helyen, foltokban jelenik meg, főként a Terpesi közigazgatási határ és Fedémes közigazgatási határának közelében.

A község területének északnyugati részét a korábban említett északnyugati határban ökológiai magterülettel szinte teljesen megegyező területen érinti a érinti a HUBN20013 azonosító jelölésű, Hevesaranyosi - Fedémesi dombvidék elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület. A védett terület kijelöléséről szolgáló néhány faj például a bundás boglárka (*Polyommatus admetus*), az erdei estike (*Hesperis sylvestris*) vagy a vitéz kosbor (*Orchis militaris*).

A településen törvény által védett azaz ex-lege védett forrásból egyet tartanak nyilván. Ez a Cser-tanyai-völgy alsó forrás elnevezést viseli. Ex-lege védettség alatt még Pósvár áll, mely Bükkszék belterületétől északnyugatra található középkori földvár. Helyi természetvédelemre a Csoma hegyi fenyvesek javasoltak.

Natura 2000 területek Bükkszéken: 027/7, 027/8 hrsz. (a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek).

Műemlékvédelem:

A településen egy országos védettségű műemlék található. Ez a római katolikus templom, melynek titulusa Szentlélek. A XIII. században épült templom, melyet 1470 körül gótikus részletekkel gazdagították, a török idők alatt rommá lett. Az 1696-os plébániai összeírás sem említi. Újjáépítették a XVIII. század elején.

3. Levegőtisztaság és zajvédelem

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet az ország légszennyezettségét zónákba sorolja. Bükkszék község a „10. Az ország többi területe” besorolású zónába tartozik, amely a legkevésbé szennyezett területi kategória.

A település területére általánosságban megállapítható, hogy a levegőminőség jó, melyet a közelmúltban elvégzett négy évszakos levegőtisztasági mérés eredménye is igazolt. A levegő minőségét leginkább az alternatív (vegyes, fa, szén) fűtési rendszerek befolyásolják. A településen a növényi-, kerti hulladék és az avar égetése 2019. május 1-jétől tilos.

A fentiekben túl a közlekedés befolyásolja még a levegő minőségét.

A zajszennyezettség szempontjából szerencsés a település, mivel átmenő forgalom nem jellemző, két irányból (Sirok-Szajla és a 23. számú főútról Bükkszék-tető felől) is megközelíthető. A gépjárműforgalom átlagos, a teherforgalom alacsony. Vasútállomás nincs a településen.

A területen a zajterhelési határértékek:

06:00-22:00 között 50 dB

22:00-06:00 között 40 dB

A május 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszakban 22.00 és 8.00 óra között tilos a nagy zajhatást keltő gépek használata.

A település közigazgatási területén nem működik olyan telephely, ami jelentős zaj, illetve rezgéshatással járna. Építési-kivitelezési tevékenységből származó zaj alkalmilag kilengéseket okozhat.

4. Hulladékkezelés

Szolgáltatás: A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulásnak átadott feladat- és hatáskör alapján továbbra is gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról, a szolgáltatást az NHSZ Észak-KOM Nonprofit Kft. megbízásából a PEVIK Közütemi Szolgáltató Nonprofit Kft. végzi. A szolgáltató ezen felül a heti illetve havi rendszerességgel gondoskodik a szelektív hulladék (papír, műanyag, fém csomagolóanyag), a zöld hulladék és az üveg hulladék elszállításáról.
- évente szeméthyűjtési akciót szervez (TeSzedd), a lakosság és a civil szervezetek bevonásával,
- rendszeresen gondoskodik a temetőnél található konténerek ürítéséről.

Biológiailag lebomló hulladékok gyűjtése: A közszolgáltató a szelektív hulladékgyűjtés keretei között havi rendszerességgel elszállítja a zöldhulladékot. A zöldhulladékot kizárólag az NHSZ Észak-KOM logójával ellátott zöld színű, biológiailag lebomló zsákban kihelyezve szállítják el. Az így begyűjtött hulladék komposztálásra kerül, humusz lesz belőle.

Lomtalanítás: A lomtalanítás a hatályos hulladéktörvény előírásainak megfelelően nem előre meghirdetett napon, hanem az ügyféllel egyeztetett időpontban történik. Ingyenes lomtalanításra évente egy alkalommal jogosult minden olyan ingatlan, melyre vonatkozóan nincs hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjhátralék.

Közterületek tisztántartása: Az önkormányzat gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosságának mentesítéséről és a hóeltakarításról, a közterületek tisztántartásáról, a zöldfelületek gondozásáról, parlagfű-mentesítéséről.

Előfordul, szerencsére azonban nem jellemző az illegális hulladéklerakás, amely veszélyességükön túl a tájképet is rombolja.

Speciális (veszélyes) hulladékok: Az egészségügyi hulladékok előfordulása a háziorvosi, védőnői szolgálathoz köthetően fordulnak elő, e hulladékok kezelése, elszállítása e tevékenységet végző szolgáltatóval, külön szerződés alapján történik.

Az építési-bontási hulladékok az Eger külterületén (0752/29 hrsz., Egerszalók felé) található inert lerakóban helyezhetők el.

Az állati hulladékok átvételére szintén Eger külterületén, a Baktai út 0992/20. hrsz. szám alatt, az Eger és Körzete Hulladékkezelő és Szolgáltató Nonprofit Kft. telephelyén van lehetőség.

Az idén került bevezetésre a lakossági sütőolaj begyűjtése, melyre az önkormányzat gyűjtőpontot alakított ki. Szintén ettől az évtől nyílik lehetőség a településen az elektronikai hulladékok leadására.

5. Szennyvízelvezetés

Bükkszék község jelentős területe csatornahálózattal rendelkezik. Műszaki akadály miatt kivételt képeznek: a Dobó István út vége, Gárdonyi út, illetve a Fürdő út hétégi házas szakasza, illetve a Pénzbánya dűlő telkei. A település szennyvíztelepe jelen állapotában nem alkalmas a bővítésre, ezért a középtávú beruházási tervek között szerepel egy új szennyvíztisztító telep építése, valamint a szennyvízgyűjtő hálózat 2320 fm hosszban való bővítése.

A település jelenleg nem tartozik szennyvíz agglomerációhoz, az önkormányzat a beruházások megvalósításához szükséges forráshoz ezért önállóan nem juthatott. A szomszédos településekkel közös beruházás megvalósítása is felmerült, melyre egyeztetések történtek.

A csatornahálózatra rá nem kötött ingatlanokon zárt szennyvíztárolókban történik a szennyvíz gyűjtése, a rendszeres szállítását az önkormányzati adóhatóság felé a környezetterhelési díjhoz kapcsolódóan igazolni szükséges.

6. Nagyobb környezethasználó üzemek

Bükkszék község közigazgatási területén jelenleg nem található olyan üzem, amely jelentős környezeti hatással bírhat, azaz működéséhez a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság által kiadott környezetvédelmi engedély vagy egységes környezethasználati engedély szükséges.

Bükkszék, 2021. szeptember 13.

Készítette Bükkszék Község 2019-2024 évekre szóló gazdasági programjának, Bükkszék község Településképi Arculati Kézikönyvének felhasználásával:

Panyik Anita
aljegyző

Jóváhagyta:

Vigh Lászlóné
jegyző

